

Bicskei Zoltán grafikája

FOGARASSY MIKLÓS

Álom-napló

K. J. barátomnak

Meggyőződésem, hogy az álmokként átélt események éppúgy megtörténnek velem, mint azok, amelyeket ébren, tudatos formában élek át. Bizonyára többről, jóval többről lenne érdemes tudni, mint amennyit az eszmélet beszédes jelzéseként megőriz.

(Álompép 1.) Rideg-szürke kivégzőfal; rajta, hosszanti irányban, világítóudvar-szerű bemélyedés. A falfelület, amely előtt az események lassítva és élesen megvilágítva lejátszódnak, több emeletnyi magas.

Fiatal lány áll be az akasztás helyére, a fal szögletes bemélyedésébe. Kicsit, talán néhány lépcsőfokot fel is kell lépnie.

Megfordul; arcán félelem és értetlenség, s ugyanakkor remény: hogy ami történik vele, az csak színjáték, csak álom. S átvillan a tudatán – s így az enyémen is –, hogy az utolsó pillanatban, akárcsak az ismert, szabványos históriákban, megjön a hír a megkegyelmezésről...

De körülötte fagyos a csönd, s ez a némaság nagyon is egyértelmű.

Már vetik is a kötél hurkát át a fején.

És ekkor – a végérvényesen kivégzésre ítélt lány a két hajfonatát, mert a kötél *alá* került, kihúzza, áttemeli a nyakában még lazán függeszkedő kötélen, hogy *fölötte* legyen – oly tétova, kedvesen előzékeny mozdulattal, mint aki valami rendetlenséget igazít el magán...

(Álompép 2.) Szörnyű volt – talán a lepra kezdődik így, gondoltam közben –, vöröses foltok végig a testemen. A viszketés, a maró, égető fájdalom hullámai – fel, le. Sokáig tartott, nagyon soká. Valamilyen rendellenes, különös kórt emlegettek, szó volt valamilyen elkülönítőről. Jött valaki, mutatta feltárt testén: ő is – sőt, mondta, neki még súlyosabb, még véresebben vöröslőek azok a fájdalmas foltok. Állította: nem gyógyítható. Ki kell várni. S szerinte is: el fognak különíteni, hogy ne fertőzzünk.

Az itt leírt, a tudatos emlékezet szűrőjén fennmaradt álomképsoroknak nem a szeszélyesen személyes jellege a fontos. Azért írtam le ezeket, mert úgy vélem, hogy az így megtörténő dolgokon is áttűnik valami – valami, ami adalék lehet közérzetünk rajzához. S ezek a történések itt, most e békésnek látszó 1978-ban történtek meg bennem. A szociográfiai terepszemlék tudatosító jelenségei, képei (s itt történetesen a Kenedi írásában szereplő „ráébresztő” életfényekre gondolok) mellett és mögött mennyi, de mennyi az enyémhez hasonló álom-esemény pereghet nap mint nap, körülöttünk.

78. február 14. (Napló. Szamizdat)